

Provincie Noord-Brabant

Een gezond milieu voor een gezonder leven

Uitvoeringsagenda Milieu 2024-2027

Voortgangsrapportage 2026

1 Inleiding

1.1 Introductie

Het [Beleidskader Milieu 2030](#) is in 2022 vastgesteld en beschrijft de doelen die de Provincie Noord Brabant heeft vastgesteld op het gebied van milieu voor 2030 en 2050. De [Uitvoeringsagenda Milieu](#) beschrijft hoe de doelen uit het Beleidskader behaald gaan worden en vertaalt het beleid naar concrete plannen en acties per thema. De huidige uitvoeringsagenda loopt tot en met 2027.

Zoals in de Perspectiefnota 2026 ook genoemd wordt, is vanuit de fase van beleids- en planvorming overgegaan naar de fase van uitvoering. Deze voortgangsrapportage geeft inzicht in hoe we er vanuit Milieu voor staan met de uitvoering, welke resultaten zijn behaald en welke uitdagingen voor verdere realisatie worden gezien.

Deze voortgangsrapportage kijkt vooral terug op het afgelopen jaar vanaf de vorige voortgangsrapportage (september 2025). Er wordt een inkijkje gegeven hoe de verschillende milieuthema's er op dit moment voorstaan, welke trends momenteel spelen en wat de bredere ontwikkelingen zijn die we zowel om ons heen als intern zien.

1.2 Kernboodschap

In de uitvoering is op een aantal milieuthema's goede vooruitgang geboekt. De UAM is in september 2024 definitief vastgesteld. Hierdoor stond het eerste jaar in het teken van het uitwerken en concretiseren van de plannen. Het afgelopen jaar konden we daardoor op veel acties tot uitvoering overgaan, waarbij de belangrijkste ontwikkelingen in [paragraaf 2.4](#) opgenomen zijn. Om de voortgang op de uitvoeringsagenda goed te kunnen monitoren, is er in 2026 een intern dashboard ontwikkeld. Hierin wordt de status van alle acties uit de UAM bijgehouden en wordt ook een link gelegd naar de bijbehorende budgetten. Het dashboard geeft een goed en duidelijk inzicht in de voortgang en helpt bij het outcome gericht sturen.

De druk op het milieu blijft onverminderd hoog, waardoor het bereiken van de doelstellingen bij een aantal thema's in het gedrang komen. Met name op de thema's luchtkwaliteit en ZZS dreigt de haalbaarheid van de doelstellingen uit beeld te raken. De acties uit de Uitvoeringsagenda moeten bijdragen aan het behalen van de doelen, maar op een aantal thema's hebben de acties binnen de bevoegdheid van de Provincie onvoldoende effect om de doelstellingen te behalen. Dit komt met name omdat we vaak afhankelijk zijn van zowel landelijke als Europese regelgeving, zoals ook beschreven in [paragraaf 2.3](#), en ontwikkelingen op het gebied van andere beleidsvelden en is de invloed van de Provincie op een aantal milieuthema's beperkt.

Er is op dit moment geen aanleiding om wijzigingen in de uitvoeringsagenda of begrotingswijzigingsvoorstellen door te voeren. Door het vaststellen van de geluidproductieplafonds (GPP) in oktober 2025 zijn wél de prestaties in de begroting 2026 rondom het aantal te saneren woningen geactualiseerd.

1.3 Leeswijzer

In het volgende hoofdstuk schetsen we de belangrijkste ontwikkelingen met impact op de Uitvoeringsagenda Milieu. Daarnaast geven we per thema concreet een update over de voortgang van de uitvoering.

In hoofdstuk 3 en 4 wordt aangegeven op welke vlakken voorgesteld wordt om bij te sturen en hoe zich dit verhoudt tot de begroting en de Burap.

2 Ontwikkelingen met impact op de uitvoering

Hieronder beschrijven we de belangrijkste ontwikkelingen die de uitvoering raken. Er zijn geen wijzigingen nodig in deze uitvoeringsagenda, maar een aantal doelstellingen uit het Beleidskader Milieu 2030 staan hierdoor wel onder druk. Ook zullen deze ontwikkelingen relevant zijn voor het bepalen van de prioriteiten in de volgende bestuursperiode.

2.1 Door nieuwe Europese wetgeving dreigt een overschrijding van de luchtkwaliteitsnormen in 2030

In 2025 heeft de Europese Unie strengere normen voor luchtkwaliteit vastgesteld, waardoor provincies en gemeenten vanaf 2030 eerder moeten ingrijpen als de luchtvervuiling te groot wordt.

Impact op de uitvoering: De strengere normen kunnen gevolgen hebben voor de vergunningverlening en toezicht en daarmee een belemmering opleveren voor ruimtelijke procedures. Hiervoor wordt gewerkt aan een luchtkwaliteitsimpuls voor Brabant. Hierbij wordt in een getrapte aanpak gericht op, in de 1ste plaats, een verlaging van stikstofdioxiden en fijnstof om een dreigende overschrijding van de luchtkwaliteitsnormen in 2030 te voorkomen. Op de 2^e plaats vindt er een verkenning naar de emissies van ultrafijnstof plaats inclusief een mogelijk handelingsperspectief.

Betreft de milieuthema's: Luchtkwaliteit

2.2 Toegankelijkheid van data is een toenemend probleem

We leven in een wereld waar data een steeds belangrijkere rol speelt. Hierdoor is er een toenemende behoefte om datagedreven te kunnen sturen. Echter zijn de data binnen het milieudomein op verschillende milieuthema's versnipperd, verouderd, moeilijk of soms zelfs niet (openbaar) beschikbaar. Hier is er vaak een afhankelijkheid van andere partijen, zoals het RIVM, Bij12 of de Omgevingsdiensten.

Een voorbeeld hierbij zijn ZZS, waar het de informatieverplichting voor bedrijven vijfjaarlijks is. Het is wel mogelijk om jaarlijks de emissie-gegevens van bedrijven te downloaden, maar dit is inzicht per bedrijf en voor een beperkte groep ZZS. Ook beschikt het RIVM over een emissie-database, maar ook zij worstelen met het creëren van een dekkend totaalbeeld van ZZS. Ook bij de andere milieuthema's spelen soortgelijke problemen.

Dit is ook één van de overkoepelende conclusies uit de tussenevaluatie van het Beleidskader Milieu en het [onderzoek](#) naar VTH van de Zuidelijke Rekenkamer.

Impact op de uitvoering: Ontbrekende, onvolledige en lastig vergelijkbare gegevens maken een goede analyse en sturen op basis van data lastig en uitdagend. Dit beperkt het inzicht in de voortgang en bemoeilijkt sturen op resultaat. We zullen bij voor ons relevante leveranciers het belang van deze data onder de aandacht brengen, met als doel de beschikbaarheid ervan te verbeteren.

Betreft de milieuthema's: Alle milieuthema's

2.3 Accent op verminderen regeldruk belemmert betere regels

Het nieuwe [regeerakkoord](#) 2026-2030 geeft aan te kiezen voor een ambitieus en toekomstgericht beleid voor milieu en water, waarbij het Schone Lucht Akkoord als belangrijk uitgangspunt wordt genoemd. Dit biedt kansen waarbij uitwerking zou moeten plaatsvinden in het Nationaal MilieuProgramma (NMP). Oorspronkelijk zou dit NMP in 2025 aangeboden worden aan de Tweede kamer, maar is doorgeschoven naar het huidige kabinet.

Behoeftte aan duidelijkheid over de te varen koers is echter groot: het ontbreken van landelijke kaders en onduidelijkheid over verantwoordelijkheden rond onder andere ZZS, PFAS, luchtkwaliteit, gezondheid, zorgplicht en cumulatie zorgen voor vertraging in de uitvoering van diverse actiepunten uit de Uitvoeringsagenda Milieu. Onduidelijkheden in de landelijke wet- en regelgeving leiden tot problemen in de uitvoering. In sommige gevallen zijn gewenste maatregelen daardoor nog niet uitvoerbaar.

Ook de uitkomsten van het landelijke traject [Industrie en Omwonenden](#) hebben voornamelijk beperkt geleid tot nieuwe maatregelen. Provincies¹ en omgevingsdiensten² constateren dat bestaande knelpunten rond uitvoerbaarheid, juridische houdbaarheid en verantwoordelijkheidsverdeling hierdoor grotendeels blijven bestaan. Tegelijkertijd zorgen Europese vereenvoudigingstrajecten voor extra onzekerheid over toekomstige milieuregels en toezichtvereisten.

Impact op de uitvoering:

Door onduidelijkheden en wijzigingen in wet- en regelgeving is vaak extra beleidsmatig en juridisch voorwerk nodig voordat actiepunten kunnen worden uitgevoerd. Dit leidt tot vertraging en beperkt de mogelijkheden om emissie reducerende maatregelen voortvarend te realiseren. We zetten de beschikbare kanalen, zoals het IPO en zienswijzeprocedures, actief in om ons standpunt uit te dragen.

Betreft de milieuthema's: alle milieuthema's

2.4 Overige ontwikkelingen

Zoals in [paragraaf 1.2](#) genoemd is er afgelopen jaar op diverse milieuthema's voortgang geboekt met betrekking tot de acties uit de Uitvoeringsagenda. Hieronder geven we per milieuthema een kort overzicht van de belangrijkste mijlpalen:

¹ [Position paper IPO over de Actieagenda Industrie en Omwonenden \(2025\)](#)

² [Position paper Omgevingsdiensten Actieagenda Industrie en Omwonenden \(2026\)](#)

ZZS

- Vanuit de input uit de Vermijdings- en reductieplannen (VRP's) van de afvalverwerkers, die nu voor de eerste keer zijn binnengekomen, en van de overige provinciale bedrijven, die nu in de tweede ronde uitgevraagd zijn, hebben we onze kennis en inzicht vergroot.
- We hebben actief kennis uitgewisseld en opgedaan via deelname aan het Impulsprogramma Chemische stoffen, onze secretarisrol binnen de IPO-werkgroep ZZS-emissies en onze samenwerking met de Omgevingsdiensten.
- De daadwerkelijke effecten van de provinciale inzet op ZZS zijn momenteel nog beperkt inzichtelijk. De verwachte openbaarmaking van emissiegegevens via het landelijke ZZS-register heeft nog niet plaatsgevonden, waardoor een eenduidige en transparante vergelijking van emissieontwikkelingen nog niet mogelijk is.

Externe Veiligheid

- De advisering over externe veiligheid bij ruimtelijke ontwikkelingen rondom Seveso-bedrijven is verder versterkt.
- Samen met de omgevingsdiensten is een onderzoek gestart naar de effectiviteit van veiligheidsmaatregelen bij veelvoorkomende risicobronnen.
- Voor het vervoer van gevaarlijke stoffen zijn bestuurlijke uitgangspunten vastgesteld voor ruimtelijke ontwikkeling langs spoorcorridors.

Luchtkwaliteit

- Onderzoek naar bronnen, blootstelling en mogelijke maatregelen voor ultrafijnstof in Brabant is uitgevoerd, in samenwerking met TNO en de GGD.
- Roulerende meetstations zijn afgelopen jaar ingezet in de gemeenten Roosendaal en Breda. Sinds januari 2026 staan de meetstations in 's-Hertogenbosch en in Tilburg.
- De provincie participeert in het Regionaal meetnet ZO-Brabant. Dit meetnet is eind 2025 een nieuwe fase ingegaan (ILP 3.0), waarbij de nadruk ligt op het creëren van handelingsperspectief voor gemeenten met betrekking tot schone lucht en gezondheid.

Geluid

- Geluidproductieplafonds en geluidaandachtsgebieden voor provinciale wegen zijn vastgesteld.
- De saneringslijst voor geluidgevoelige locaties is gereed voor vaststelling.
- Er wordt gewerkt aan een beleidsregel voor geluidproductieplafonds en de toepassing hiervan bij provinciale infrastructurele projecten.

Geurhinder

- De Beleidsregel Industriële Geur is vastgesteld.
- De actualisatie van het provinciale geurbeleid is gestart; een eerste concept is beschikbaar.
- De beoordelingssystematiek voor geur wordt, samen met de omgevingsdiensten, geactualiseerd.

Lichtvervuiling

- Voor alle Brabantse gemeenten zijn zoneringskaarten opgesteld die inzicht geven in kwetsbare gebieden en verbeterkansen ten aanzien van lichthinder.
- Gemeenten zijn via kennissessies ondersteund bij het toepassen van deze kaarten.

- Een provinciale handreiking lichtvervuiling wordt in 2026 gepubliceerd.

Bodemkwaliteit

- De bodemsanering van het geloosde drugsafval op de Brabantse Wal in Halsteren is afgerond.
- Van de 3.000 potentiële PFAS-bronnenlocaties zijn er 750 geïdentificeerd voor verder onderzoek vanwege mogelijke risico's voor de gezondheid. Op 300 van deze 750 potentiële locaties is het historisch onderzoek afgerond en voor resterende locaties wordt het historisch onderzoek uitgevoerd. Ook is op de 40 locaties een eerste oriënterend bodemonderzoek uitgevoerd en is voor 60 locaties de uitvoering in voorbereiding. Eerste resultaten wijzen voornamelijk op beperkte PFAS-verontreinigingen; op twee locaties is aanvullend onderzoek nodig.
- M.b.t. de langlopende bodemsaneringen is het afgelopen jaar op 2 locaties de sanering afgerond, voor 9 locaties de risico's overgegaan naar onbeheerst naar beheerst en op 2 locaties de sanering gestart.

Ondergrond

- Binnen het SCAN-programma is de vierde en laatste onderzoeksboring naar aardwarmte in Milheeze afgerond.
- De provincie heeft een H30 symposium georganiseerd. Het programma brengt de ondergrond in Zuid-Nederland en grensregio's met België en Duitsland driedimensionaal in kaart voor grondwaterbeheer en geothermie.
- De provincie ontwikkelt een nieuwe driedimensionale ondergrondladder die beter inzicht biedt in de mogelijkheden en beperkingen van meervoudig gebruik van de ondergrond.

Grond- en afvalstoffen

- Nazorgplannen voor Wet milieubeheer stortplaatsen zijn door exploitanten geactualiseerd en door de provincie beoordeeld. Voor zeven Wet milieubeheer stortplaatsen zijn voorlopige aanslagen opgelegd om de financiering (Nazorgfonds) van de langdurige nazorg te waarborgen.
- De overdracht van voormalige stortplaatsen aan gemeenten is succesvol afgerond³.

Luchtvaart

- Voor de kleinere regionale luchthavens is een afwegingskader opgesteld voor het verkleinen van ongebruikte geluidsruimte.
- Voor Breda Airport is dit afgerond; voor Kempen Airport bevindt het traject zich in de afrondende fase.

Verbinden & Uitvoeren

- Programma Milieu en Energie coördineert de uitvoering van het interne milieumanagement. De ondertekening van de milieubeleidsverklaring door de algemeen directeur maakt hier onderdeel van uit.
- Samen met het RIVM is onderzocht waar stapeling van milieudruk kan leiden tot gezondheidsrisico's; de resultaten worden benut voor een gebiedsgerichte aanpak.

³ Het lopend hergebruik (welke gestart zijn voor 1-1-2024) vallen nog onder bevoegd gezag van de Provincie

- De tussenevaluatie van het beleidskader Milieu (217a onderzoek) is in de eerste helft van 2026 uitgevoerd. Het rapport is eind juli opgeleverd en zal in september door GS vastgesteld worden en met PS gedeeld worden.
- Er hebben 325 mensen gekeken naar het Webinar dat we hebben georganiseerd voor gemeenteambtenaren over de toepassing van gedragskennis in duurzaamheids- en milieupgaven.

3 Financiën

3.1 Financieel overzicht

UA Milieu (voortgang 2026)	Beschikbaar	Realisatie	Ramingen		Restant	Begrotingswijziging VUA	
	2024-2027*	2024-2025	2026	2027	middelen	2026	2027
Luchtkwaliteit	2.944.100	1.373.923	798.274	1.082.274			
Geurhinder	310.001	0	0	0			
Bodemkwaliteit	250.000	42.078	62.500	62.500			
Externe veiligheid	240.000	64.527	70.000	50.000			
Zeer zorgwekkende stoffen	325.000	0	145.000	135.000			
Geluidhinder	1.037.884	1.275	324.168	324.168		-300.000	
Grond- en afvalstoffen	986.576	126.906	196.923	196.923			
Lichtvervuiling	120.000	18.181	30.000	30.000			
Luchtvaart	123.764	91.585	15.000	15.000			
Ondergrond	454.988	57.557	200.401	200.401			
Verbinden en uitvoeren	1.760.234	358.242	538.973	558.973			
Milieu algemeen	1.305.184	441.083	288.221	288.221			
Totalen	9.857.731	2.575.356	2.669.460	2.943.460	-	-300.000	-

* van de beschikbare middelen is €1,683 mln. ingezet voor capaciteit (OKB) 2024-2027

Naast de provinciale middelen zijn door het Rijk middelen beschikbaar gesteld met SPUK-regelingen of decentralisatie-uitkering voor bodemsaneringen:

- Bodemsaneringen, ruim €12 mln., waarvan ca €8,3 mln. benut is tot 2026. Op basis van aanvragen stelt het Rijk middelen beschikbaar voor nieuwe saneringsprojecten (convenant Bodem en ondergrond).
- In de periode voordat SPUK's verstrekt werden zijn de ontvangen rijksmiddelen toegevoegd aan de reserve Bodem. Saldo bedraagt ruim €21 mln. voor lopende trajecten, waaronder afwikkeling van de grondsanering van Chemiepack.

3.2 Financiële voorstellen

Het budget voor Geluidssanering wordt met €300.000 verlaagd ten gunste van Algemene middelen. Zie inhoudelijke toelichting onder hoofdstuk 4. De sanering van het Chemie-Pack terrein zit in de monitoringsfase. Deze loopt t/m 2027. De volledig beschikbare restantmiddelen voor Chemiepack waren geraamd in 2026. Op basis van de huidige inzichten wordt in 2028 een evaluatierapport opgesteld en bepaald of het terugvalsscenario wel/niet ingezet moet worden. Daarnaast loopt er een afspraak met ATM en het Havenbedrijf dat als zij een deel van het terrein, dat binnen de oorspronkelijke verontreinigingscontour ligt, gaan ontwikkelen en daarvoor grond afgevoerd moet worden de provincie die kosten betaalt. In dat geval zal in 2028 duidelijk zijn welk deel van de nu nog resterende €8,16 mln. vrij komt te vallen. Op dit moment ramen in we in 2026 €8.16 mln.af. Dit restant blijft in de reserve beschikbaar voor de volledige afwikkeling.

4 Aanpassingen uitvoeringsagenda

Wijzigingen acties

Er zijn binnen Milieu dit jaar geen wijzigingen op de uitvoeringsagenda.

Wijzigingen indicatoren

De prestaties van de indicator voor geluid rondom het aantal te saneren woningen is geactualiseerd op basis van de vastgestelde geluidsproductieplafonds (GPP's). Na vaststelling van nieuw beleid en landelijke rekenvoorschriften is het overzicht van de saneringswoningen opgesteld. Wij zijn de eerste provincie die deze saneringslijst heeft vastgesteld. Deze wijzigingen zijn in tabel 1 weergegeven.

Indicator was:	2026	2027	2028	2029
Aantal resterende woningen met een geluidsbelasting > 60 dB met een onbekend binnen niveau of een binnen niveau > 36 dB) (provinciale wegen)	3.600	3.200	2.800	2.400
Indicator wordt:				
Aantal resterende woningen met een geluidsbelasting > 60 dB met een onbekend binnen niveau of een binnen niveau > 36 dB) (provinciale wegen)	2.850	2.650	2.450	2.250

Tabel 1: begrotingsindicator voor het beperken van geluidshinder

Provincie Noord-Brabant

Brabantlaan 1
Postbus 90151
5200 MC 's-Hertogenbosch
Telefoon (073) 681 28 12
www.brabant.nl